

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
PODNIKOVĽHOSPODÁRSKA FAKULTA SO SÍDLOM V
KOŠICIACH**

Evidenčné číslo: 107003/B/2016/36066205951280900

**NÁKLADY A VÝNOSY PODNIKU
VO VZŤAHU K VÝSLEDKU
HOSPODÁRENIA**

Bakalárska práca

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
PODNIKOVOHOSPODÁRSKA FAKULTA SO SÍDLOM V
KOŠICIACH**

**NÁKLADY A VÝNOSY PODNIKU
VO VZŤAHU K VÝSLEDKU
HOSPODÁRENIA**

Bakalárska práca

Študijný program:	Ekonomika a manažment podniku
Študijný odbor:	Ekonomika a manažment podniku
Školiace pracovisko:	Katedra finančného riadenia podniku
Vedúci záverečnej práce:	doc. Ing. Eva Manová, PhD.

Košice 2016

Filip Beer

Zadanie záverečnej práce (vo vytlačenej verzii nahradit' stranou z AIS-u).

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracoval(a) samostatne a že som uviedol (uviedla) všetku použitú literatúru.

Dátum:

.....

(podpis študenta)

PodĎakovanie

Ďakujem doc. Ing. Eve Manovej, PhD, za odborné rady, ktoré mi pomohli pri napísaní tejto bakalárskej práce.

ABSTRAKT

BEER, Filip: Náklady a výnosy podniku vo vzťahu k výsledku hospodárenia – Ekonomická univerzita v Bratislave. Podnikovohospodárska fakulta so sídlom v Košiciach; Katedra finančného riadenia podniku. – Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Eva Manová, PhD.. – Košice: PHF EU, 2016, počet strán 433.

Cieľom bakalárskej práce je analýza nákladov a výnosov vybraného podniku vo vzťahu k výsledku hospodárenia a na základe výsledkov vypracovať návrhy a odporúčania pre sledovanie nákladov a výnosov vo vybranom podniku. Práca je rozdelená do 5 kapitol. Obsahuje 7 grafov a 13 tabuliek. Prvá kapitola je venovaná:

Súčasný stav riešenej problematiky

V ďalšej časti sa charakterizuje: Cieľ práce

Záverečná kapitola sa zaoberá: Analýzou nákladov, výnosov a výsledku hospodárenia a návrhmi na zefektívnenie týchto ukazovateľov.

Kľúčové slová:

náklady, výnosy, výsledok hospodárenia, účtovná uzávierka, účtovná závierka

ABSTRACT

BEER, Filip: Costs and impacts in company with relation to profits – University of Economics in Bratislava. Faculty of Business Economics with seat in Košice; Department of financial management. – Thesis supervisor: doc. Ing. Eva Manová, PhD.. – Košice: PHF EU, 2016, number of pages 433.

The goal of the thesis is to analyse cost and impact in the company in relation to profit and based on the results to develop proposals and recommendations for the monitoring of costs and revenues in selected enterprises The thesis is divided into five chapters. It contains 7 graphs and 13 tables. The first chapter is devoted to:

Current conditions

The next section describes: Objectives

The final chapter deals with: Analysis of costs, revenues and profit or loss and proposals to make these indicators.

Keywords:

costs, revenues, results of operations, financial statements, financial statements

OBSAH

OBSAH	8
Zoznam tabuliek	10
Úvod	12
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	14
1.1 Význam nákladov.....	14
1.2 Koncepcie chápania nákladov.....	15
1.3 Delenie nákladov.....	16
1.4 Možnosti znižovania nákladov.....	20
1.5 Význam výnosov.....	21
1.6 Delenie výnosov.....	21
1.7 Možnosti zvyšovania výnosov	22
1.8 Výsledok hospodárenia.....	23
1.9 Delenie výsledku hospodárenia	23
2 Cieľ práce	26
3 Metodika práce a metódy skúmania	27
3.1 Charakteristika objektu skúmania Award, s. r. o., Košice.....	27
3.2 SWOT analýza	28
3.3 Použité analýzy.....	29
4 Výsledky práce	31
4.1 Analýza nákladov.....	31
4.2 Analýza výnosov	33
4.3 Analýza výsledku hospodárenia.....	34
4.4 Finančné ukazovatele	36
Ukazovatele likvidity v rokoch 2013 a 2014.....	38
5 Diskusia.....	40
Záver	42
Zoznam použitej literatúry	43

Zoznam ilustrácií

.

Obrázok 1 Koncepcie chápania nákladov Zdroj: Vlastné spracovanie	15
Obrázok 2: Finančné chápanie nákladov Zdroj: Tumpach (2008)	15
Obrázok 3: Hodnotové chápanie nákladov Zdroj: Tumpach (2008)	16
Obrázok 4. Kalkulačný vzorec Zdroj: vlastné spracovanie	18
Obrázok 5 Grafické vyjadrenie zisku Zdroj: vlastné spracovanie	23
Obrázok 6 Grafické zobrazenie straty Zdroj: vlastné spracovanie	23
Obrázok 7 Vysporiadanie oboch variánt výsledku hospodárenia Zdroj: EPI.sk.	25
Obrázok 8: Organizačná štruktúra Zdroj: vlastné spracovanie.....	28
Obrázok 9: Graf vývoja celkových nákladov zdroj: vlastné spracovanie	31
Obrázok 10: Podiel nákladov podľa činnosti zdroj: vlastné spracovanie	32
Obrázok 11: Graf vývoja celkových výnosov Zdroj: vlastné spracovanie.....	33
Obrázok 12: Grafické vyjadrenie podielu výnosov na celkových výnosoch. Zdroj: vlastné spracovanie	34
Obrázok 13: Vývoj výsledku hospodárenia Zdroj: vlastné spracovanie	35

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 SWOT analýza Zdroj: Vlastné spracovanie	28
Tabuľka 2: Trend celkových nákladov podniku Zdroj: vlastné spracovanie	31
Tabuľka 3: Rozdelenie nákladov podľa druhu činností Zdroj: vlastné spracovanie	32
Tabuľka 4: Rozdelenie nákladov z hospodárskej činnosti Zdroj: vlastné spracovanie	32
Tabuľka 5: Trend celkových výnosov Zdroj: vlastné spracovanie	33
Tabuľka 6: Podiel jednotlivých výnosov podľa činností Zdroj: vlastné spracovanie	33
Tabuľka 7: Vývoj VH v rokoch 2010-2014 Zdroj: vlastné spracovanie	34
Tabuľka 8: Podiel výsledkov hospodárenia z činností Zdroj: vlastné spracovanie	35
Tabuľka 9: Horizontálna analýza výsledku hospodárenia Zdroj: vlastné spracovanie	36
Tabuľka 10: Rentabilita aktív Zdroj: vlastné spracovanie	36
Tabuľka 11: Hrubá marža Zdroj: vlastné spracovanie	36
Tabuľka 12: Celková zadlženosť Zdroj: vlastné spracovanie	37
Tabuľka 13: Ukazovatele ziskovosti Zdroj: vlastné spracovanie	37
Tabuľka 14: Ukazovatele aktivity Zdroj: vlastné spracovanie	38
Tabuľka 15: Ukazovatele likvidity Zdroj: vlastné spracovanie	38

Zoznam skratiek a značiek

Z. z. – zbierka zákonov

FČ – finančná činnosť

ROA – rentabilita aktív

CK – celkový kapitál

VI – vlastné imanie

THP – nevýrobný pracovníci

VH – výsledok hospodárenia

ROS – rentabilita tržieb

CN – celkové náklady

NH – náklady na hospodársku činnosť

NF – náklady na finančnú činnosť

SN – spotrebované nákupy

OS – osobné náklady

OD – odpisy

ON – ostatné náklady

VýH – výnosy z hospodárskej činnosti

VF – výnosy z finančnej činnosti

VHH – výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti

VHF – výsledok hospodárenia z finančnej činnosti

Úvod

Každá spoločnosť vznikla za účelom dosahovania zisku a ekonomickej prosperity. Preto, tieto dva dôvody môžeme považovať za hlavné ciele podniku. Každý podnik musí sledovať ako náklady tak aj výnosy a pravidelne ich porovnávať. Týmto primárnym cieľom je treba venovať pozornosť. V podniku, ktorý bol podrobený našim výskumom má aj hlavné aj vedľajšie ciele. Medzi vedľajšie ciele patrí napríklad zvyšovanie povedomia o spoločnosti, zlepšovanie podnikovej sociálnej sféry a podpora športu svojich zamestnancov. Tieto ciele či už primárne alebo sekundárne podnik dodržiava a stále sa podľa nich riadi. Pre zamestnancov podnik sponzoruje viaceré športové podujatia a podporuje ich v týchto športových aktivitách.

Podnik Award, s. r. o. vedie podvojnú účtovníctvo, ktoré pri účtovnej závierke na konci roka pozostáva z výkazu ziskov a strát, súvahy a poznámok. V súvahe sa evidujú aktíva a pasíva podniku. Výkaz ziskov a strát, v tomto výkaze sa zaznamenávajú celkové náklady aj výnosy v danom účtovnom období.

V roku 2012 podnik začal účtovné závierky uzatvárať podľa medzinárodného účtovného predpisu IFRS. Tento systém je medzinárodný.

V prvej kapitole sa budeme venovať teoretickým vedomostiam a oboznámime sa problematikou. Charakterizujeme a rozčleníme si v tejto kapitole náklady, výnosy, ale aj výsledok hospodárenia. Budeme sa oboznamovať s možnosťami zvyšovania ekonomickej prosperity podniku.

V druhej kapitole definujeme ciele tejto bakalárskej práce. Určíme si, čo budeme analyzovať, ako to analyzovať a prečo by sme mali presne tieto ukazovatele sledovať.

V kapitole metodika práce a metódy skúmania sa oboznámime s prostriedkami analýzy nákladov a výnosov. V tejto kapitole tu máme SWOT analýzu, ktorá analyzuje vnútorné aj vonkajšie prostredie podniku.

V kapitole 4 sme konkrétne analyzovali náklady, výnosy a výsledok hospodárenia pomocou metodík v kapitole 3. Graficky a pomocou tabuliek sme znázornili náklady a výnosy podniku, ich vývoj a aj podiel medzi nimi.

V diskusii sme sa venovali výsledkom štvrtej kapitoly. Tieto výsledky sme analyzovali a hľadali možnosti ich zlepšenia ekonomickej prosperity. Hľadali sme tam možnosti zvyšovania výnosov a znižovania nákladov.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

V súčasnosti je veľmi dôležité sa správne rozhodnúť o každom kroku podnikania na Slovensku, či už ide o začatie podnikania, pokračovanie alebo ukončenie podnikateľskej činnosti. Podnikanie je v Slovenskej republike veľmi náročné na financie a trh je celkovo zaplnený, preto tu nie je veľký priestor na prípadné podnikanie bez konkurencie. Ak by podnik chcel vstúpiť na trh, mal by vysoké náklady v počiatočných fázach podnikania. V prípade stávajúcich spoločností sa snažia minimalizovať náklady pri maximalizácii výnosov. Každý jeden podnik musí využívať efektívne vstupy, ktoré musí pretransformovať na čo najviac výstupov. Tým dosiahne viac zisku a aj vysoké konkurenčné postavenie na trhu. V dnešnej dobe je ťažké udržiavať vysoké konkurenčné postavenie na trhu z dôvodu vysokého počtu podnikov v každom sektore. V každom sektore sú dva typy podnikov. Jeden dbá na kvalitu a druhý na kvantitu. Pri prvom type podniku je cena produktu podniku oveľa vyššia, no kvalita je neporovnateľne vyššia ako pri produktoch z podnikov, ktoré dbajú na kvantitu. Tam podniky vyrábajú nekvalitné produkty bez ohľadu na to, že spotrebiteľovi nenaplní jeho potrebu.

1.1 Význam nákladov

Bez nákladov podnik nedokáže profitovať a vytvárať zisk. Preto sú náklady v podniku veľmi dôležitým prostriedkom. Ak podnik využíva náklady neefektívne, znižuje sa jeho šanca maximalizovať zisk. Náklady sú všetky peňažné aj nepeňažné používania majetku, či už krátkodobého alebo dlhodobého.

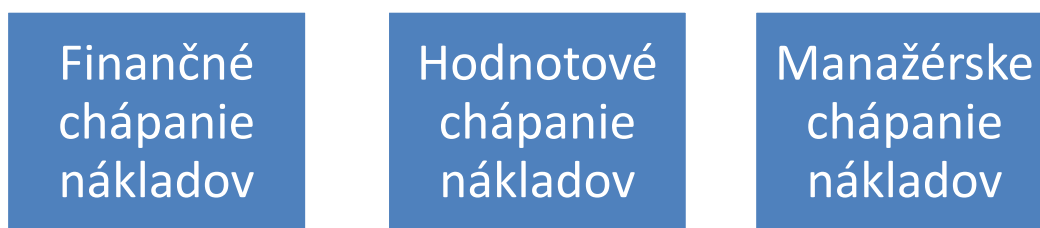
Podľa zákona o účtovníctve sa náklady definujú: Nákladom je zníženie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v účtovnom období, ktoré sa dá spoľahlivo oceniť. Ekonomickým úžitkom sa rozumie možnosť priamo alebo nepriamo prispieť k toku peňažných prostriedkov a ekvivalentov peňažných prostriedkov. (Zákon o účtovníctve §2 ods. 4).

Náklady predstavujú finančné ocenenie spotreby výrobných faktorov použitých podnikom na jeho výkony a ostatné účelovo vynaložené náklady spojené s jeho činnosťou. (Milan Kupkovič, 253 s.)

Náklady podniku znamenajú finančné ocenenie spotreby výrobných faktorov vrátane ostatných účelovo vynaložených nákladov, ktoré sú potrebné na tvorbu podnikových výnosov. (Helena Majdúchová, 203 s.)

Podľa Rámcovej osnovy a zostavovania a prezentácie účtovnej závierky (IAS/IFRS) náklady predstavujú zníženie ekonomických úžitkov počas účtovného obdobia vo forme odčerpania alebo zníženia majetku alebo zvýšenie záväzkov, čo má za následok iné zníženie vlastného imania, ako je súvisiace s rozdeľovaním vlastného imania vlastníkom. (Božena Soukúpová, 530 s.)

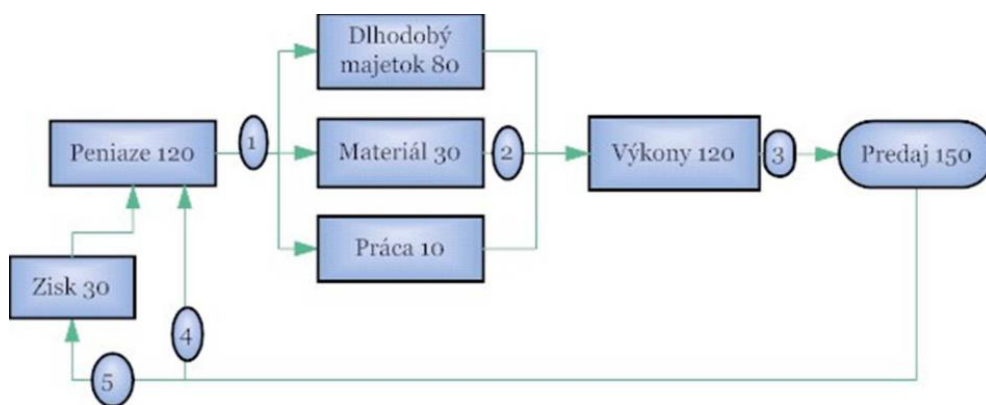
1.2 Koncepcie chápania nákladov

Obrázok 1 Koncepcie chápania nákladov

Zdroj: Vlastné spracovanie

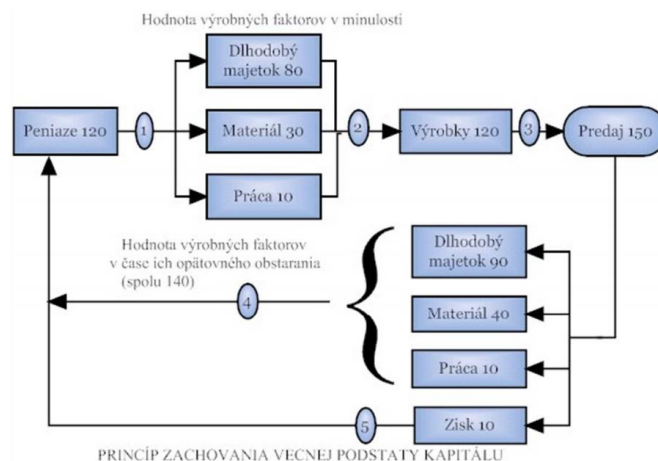
Finančné chápanie nákladov - náklady vyjadrujú spotrebu ekonomických zdrojov v historických cenách. K zisku dochádza až vtedy, ak peňažný ekvivalent výstupov prevyšuje peňažný ekvivalent vstupov v minulých cenách.

Obrázok 2: Finančné chápanie nákladov

Zdroj: Tumpach (2008)

Hodnotové chápanie nákladov - Náklady značia spotrebu ekonomických zdrojov v cenách nutných na ich reprodukciu. K zisku dochádza až vtedy, ak peňažný ekvivalent výstupov prevyšuje peňažný ekvivalent vstupov v reprodukčných obstarávacích cenách.

Obrázok 3: Hodnotové chápanie nákladov

Zdroj: Tumpach (2008)

Manažérske chápanie nákladov vychádza hlavne z toho, že pracuje s nákladmi, ktoré vzniknú na základe rozhodnutia.

1.3 Delenie nákladov

Náklady sa delia z rôznych hľadísk napríklad: času, druhu, kalkulácie a v závislosti od objemu výroby.

Účtovné delenie nákladov

Delenie nákladov podľa účtovného hľadiska sa používa pri účtovných závierkach v podnikoch, kde náklady sa členia na dve skupiny:

Náklady z hospodárskej činnosti: náklady, ktoré vzťahujú na predmet podnikania a náklady na činnosti podporujúce prevádzkovú činnosť podniku.

Náklady z finančnej činnosti obsahujú finančné operácie (úroky, kurzy, predaj cenných papierov)

Delenie nákladov podľa rámcovej účtovnej osnovy

Skupina 50x – Spotrebované nákupy

Skupina 51x- Služby

Skupina 52x- Osobné náklady

Skupina 53x- Dane a poplatky

Skupina 54x- Iné náklady na hospodársku činnosť

Skupina 55x- Odpisy a opravné položky k dlhodobému majetku

Skupina 56x- Finančné náklady

Skupina 59x - Dane z príjmov a prevodové účty

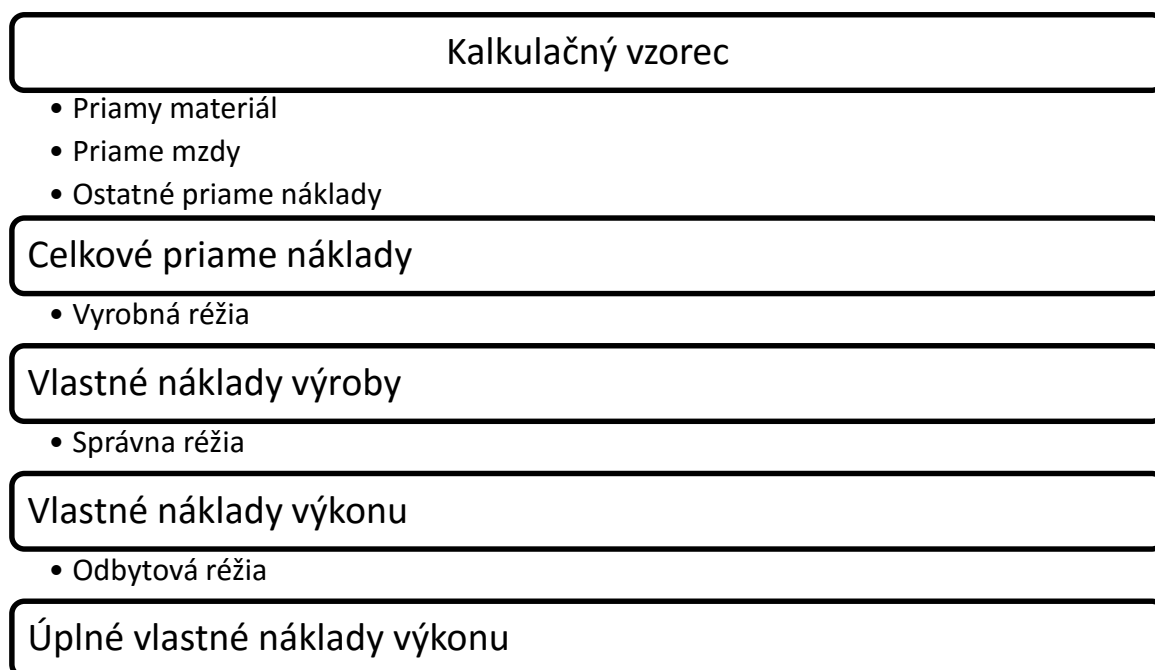
Delenie nákladov podľa závislosti od objemu výkonov

Fixné (pevné, stále, nepružné) náklady. Pri meniacom sa objeme produkcie ostávajú vo svojej rovnakej výške, alebo sa menia skokom. Patria sem náklady, ktoré súvisia s určitým časovým obdobím bez ohľadu na to, aký veľký objem produkcie sa v jednotlivých obdobiach vyrába. Sú to mzdy technicko-hospodárskych pracovníkov, mzdy pomocných a ostatných pracovníkov, náklady na vykurovanie a osvetlenie, odpisy, náklady na zábeh výroby, teda správna réžia a časť výrobnej réžie.

Variabilné (premenlivé, pružné) náklady. Ich výška sa mení so zmenou objemu výroby, a to viac alebo menej úmerne s jej zvýšením alebo znížením. Sú to náklady na materiál, priame mzdy výrobných robotníkov, technologické palivo.

Kalkulačné delenie nákladov

Delenie nákladov podľa kalkulačného vzorca:

Obrázok 4. Kalkulačný vzorec

Zdroj: vlastné spracovanie

Priamy materiál sa skladá z materiálových prvkov výrobného procesu. Do tejto položky nákladov patrí spotreba surovín a základného materiálu, výrobkov, polotovarov, služieb, pomocného materiálu, technologického paliva a energie. Sú to predmety, ktoré prechádzajú do výrobku (výkonu) a tvoria jeho základ, alebo sú potrebnými zložkami pri jeho zhotovení, ktoré možno spravidla priamo pripočítať k príslušným kalkulačným jednotkám. Ak zisťovanie spotreby nejakého materiálu na jednotku produkcie by bolo technicky ťažké, alebo neúmerne drahé zahrňame takéto náklady do výrobnéj réžie. Spotreba priameho materiálu sa zvyčajne určuje normami spotreby. Náklady na materiál sa znižujú o cenu použiteľného odpadu.

Priame mzdy sú mzdy priamo súvisiace s uskutočňovaním predmetu podnikania. Možno ich určiť priamo na kalkulačnú jednotku. Sú to mzdy výrobných pracovníkov za odpracovaný čas alebo odvedenú prácu, prípadne iných pracovníkov, pokiaľ ich mzda je spojená s výrobným alebo iným procesom a možno ju stanoviť priamo na kalkulačnú jednotku, napr. základne mzdy(úkolové, časové a pod.), príplatky a doplatky ku mzde, prémie a odmeny. Ak sa zahrnujú do nákladov a priamo súvisia s kalkulovaným výkonom.

Ostatné priame náklady sú náklady, ktoré nie sú obsiahnuté v priamych materiálových nákladoch a ktoré možno so zreteľom na ich význam v štruktúre nákladov stanoviť priamo na kalkulačnú jednotku, napr. technologické palivo a energia, odpisy,

patenty a licencie, náklady na záručné opravy. náklady na technický rozvoj hrazené z podnikových zdrojov, náklady na prevádzku stavebných strojov a zariadení Príspevky na sociálne poistenie pripadajúce na priame mzdy.

Výrobná réžia je súhrnom nákladov spojených s riadením a obsluhou výrobného procesu(prevádzky podniku), ktoré nemôžeme stanoviť priamo na kalkulačnú jednotku. Delenie výrobnéj rézie závisí od konkrétnych podmienok podniku. Patrí do nej materiál, palivo, energia, prepravné, odpisy, základné mzdy, príplatky a doplatky k mzde, prémie a odmeny(pokiaľ sa zahrňujú do nákladov) a náhrady miezd ostatné osobné náklady, príspevky na sociálne poistenie, náklady na prípravu a zábeh nových výrobkov alebo technológie, náklady na záručné opravy.

Správna réžia sú všetky časovo rozlíšené prvotné a druhotné náklady súvisiace s riadením a správou podniku ako celku s riadením a správou podniku. Napr. materiál, energia, náklady na údržbu a opravy, prepravné, výkony spojov, odpisy základné mzdy, príplatky a prémie a odmeny (ak sa zahrňujú do nákladov) a náhrady miezd.

Odbytová réžia sa skladá z odbytovej rézie a priamych nákladov (náklady na obaly, prepravné, propagáciu a reklamu súvisiace s jednotlivými výkonmi alebo ich skupinami.

Delenie z hľadiska rozhodovacieho procesu

Oportunitné resp. alternatívne náklady, ktoré tvoria čiastku peňazí tzv. ušlý zisk, ktorý je stratený, keď výrobné zdroje (práca, kapitál) nie sú použité na najlepšie vybratú alternatívu.

Explicitné náklady sú také náklady, ktoré podnik platí (sú to peňažné výdavky)za nakúpené podnikových produkčných faktorov, napr. materiál, mzda, výrobné zariadenia, za nájomné, za použitie cudzieho kapitálu a pod.

Implicitné náklady, ktoré podnik neplatí (nemajú povahu peňažných výdajov) a preto sú ťažko kalkulovateľné. K ich meraniu sa používajú alternatívne náklady.

Neproductívne náklady sú tie, ktoré podnik hradí pri nedodržaní svojich záväzkov a určených povinností voči iným podnikom, veriteľom alebo štátu. Sú to náklady, vznik ktorých v spojení s činnosťou podniku nie je nutný, napr. pokuty, penále, súdne poplatky a pod.

Predpokladané náklady sú predpokladané náklady tvoriace využitie alebo úžitok, na ktorý nebola v skutočnosti vynaložená žiadna hotovosť.

Relevantné náklady pri rozhodovaní sú také budúce hodnoty nákladov, ktoré ručia podmienkam uskutočneného daného rozhodnutia a vykazujú rozdiely medzi jednotlivými alternatívami. Relevantné náklady sú také náklady, ktoré ovplyvňujú určité rozhodnutia, pretože sa v závislosti od nich premenia.

1.4 Možnosti znižovania nákladov

Jednou z podmienok zvyšovania efektívnosti podniku je dosahovanie čo najnižších nákladov na jednotku produkcie pri rovnakej alebo vyššej hladine kvality výkonov. Preto je nevyhnutné hľadať a využívať alternatívy znižovania nákladov. (Kupkovič, 273 s.)

Zdroje a prostriedky znižovania nákladov:

Za základné rezervy znižovania nákladov patrí: (Kupkovič, 274 s.)

- využívanie krátkodobého majetku a zrýchľovanie jeho obratu,
- maximalizácia kapacity výroby,
- určenie optimálneho sortimentu,
- zvyšovanie kvality produktov atď.

Prostriedky znižovania nákladov sú:

- inovovanie aktív,
- zlepšenie organizácie práce,
- neustále zvyšovanie vzdelanosti pracovníkov.

Základnými zdrojmi znižovania priamych nákladov sú:

- správny výber vstupných materiálov a dodávateľov,
- úbytok ostatných obstarávacích nákladov,
- znížením obsahu základného materiálu v zhotovovanom produkte (zmena konštrukcie výrobku),
- zefektívnenie transformačného procesu (zníženie odpadových materiálov),
- efektívne využívanie pracovného času,
- plnenie noriem,
- využívanie minimálnej mzdy na odmeňovanie zamestnancov,

Základnými zdrojmi znižovania režijných nákladov sú:

- znižovanie odpisov investičného majetku,
- znižovanie miezd THP pracovníkov,
- znižovanie nákladov na pomocný materiál a energie,
- zlepšenie logistických činností,

1.5 Význam výnosov

Výnosy podniku sú finančné sumy, ktoré podnik dosiahol zo všetkých svojich činností za určité obdobie, bez ohľadu na to, či v tomto období došlo k ich úhrade. (Majdúchová 235 s.)

Výnosy podniku utvárajú hlavne všetky vytvorené výkony v hodnotovom vyjadrení a tržby podniku za určité časové obdobie. Výnosy tvoria výšku reprodukovaného majetku v rámci podnikových aktivít. (Manová, 81 s.)

Podľa Rámcovej osnovy výnosy predstavujú zvýšenie ekonomických vstupov počas účtovného obdobia vo forme prírastku alebo zvýšenia majetku alebo zníženia záväzkov, čo má za následok iné zvýšenie vlastného imania, ako je zvýšenie súvisiace s vkladmi od účastníkov do vlastného imania. Výnosy zahŕňajú tak výnosy z bežnej činnosti, ako aj iné výnosy a nerealizované zisky.

1.6 Delenie výnosov

Druhovú delenie výnosov

- tržby za výkony (výrobky, tovar, služby),
- výnosy zo zmeny stavu vnútropodnikových zásob (nedokončená výroba, polotovary, výrobky, zvieratá),
- výnosy z aktivovania výkonov vlastnej činnosti (vznikajú ako protipoložka nákladov pri výkonoch vytvorených vo vlastnej réžii),
- iné výnosy z hospodárskej činnosti (napríklad tržby z predaja dlhodobého majetku, materiálu, pokuty, penále, úroky z omeškania),
- zúčtovanie rezerv a opravných položiek,
- finančné výnosy (tržby z predaja cenných papierov, úroky, kurzové zisky),

- zúčtovanie rezerv a opravných položiek finančných výnosov,
- mimoriadne výnosy (výnosy zo zmeny metódy, náhrady škôd, zúčtovanie rezerv),
- ostatné druhy výnosov.

Delenie výnosov podľa účtovníctva

Výnosy z hospodárskej činnosti bezprostredne súvisia s hlavnou činnosťou podniku (výrobnou, obchodnou a podobne). Patria tu tržby za výrobky, tržby z predaja služieb, tržby za tovar, tržby z predaja dlhodobého majetku, tržby z predaja materiálu, zmluvné pokuty, penále a úroky z omeškania, zúčtovanie rezerv a podobne.

Výnosy z finančnej činnosti výnosy, ktoré vznikajú pri peňažných operáciách uskutočnených podnikom. Patria tu tržby z predaja cenných papierov a podielov, úroky, kurzové zisky, výnosy z dlhodobého finančného majetku, z krátkodobého finančného majetku a podobne.

Delenie podľa účtovnej osnovy

Skupina 60x - Tržby za vlastné výkony a tovar

Skupina 61x - Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob

Skupina 62x - Aktivácia

Skupina 64x - Iné výnosy z hospodárskej činnosti

Skupina 65x- Zúčtovanie niektorých položiek z hospodárskej činnosti

Skupina 66x- Finančné výnosy

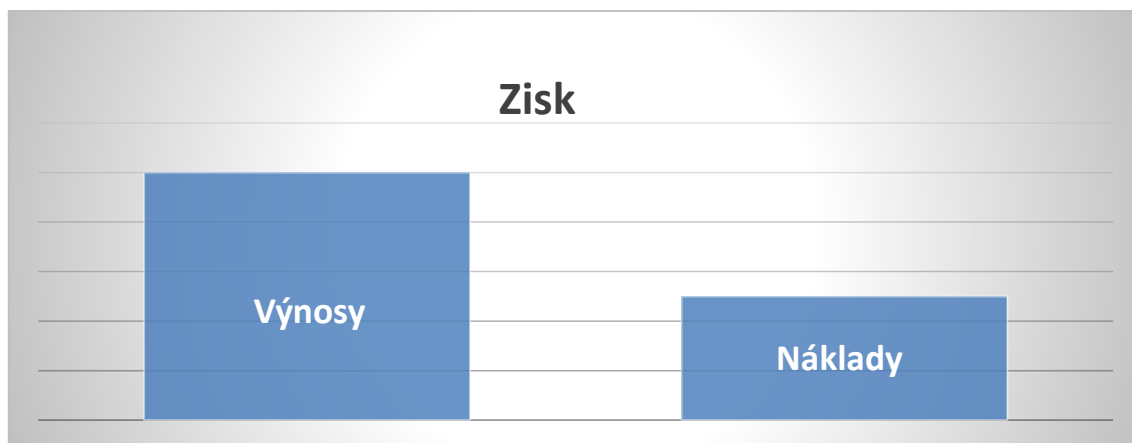
1.7 Možnosti zvyšovania výnosov

Podnik môže zvyšovať zisk nielen znižovaním nákladov, ale aj zvyšovaním výnosov. Jednou z možností je zvýšenie cien výrobkov alebo služieb. Podnik môže zvyšovať ceny svojich produktov len pokiaľ sú kupujúci ochotní za ne zaplatiť. Viac dosiahne podnik zvyšovaním predaného množstva produktov pomocou rôznych marketingových nástrojov, napríklad účinnou reklamou, prieskumom trhu, pohotovou reakciou na potreby zákazníkov a podobne.

1.8 Výsledok hospodárenia

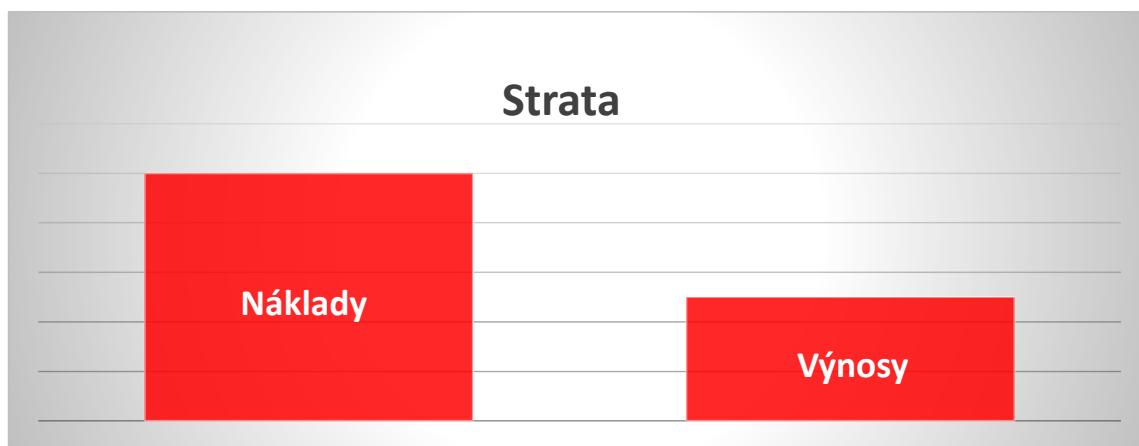
Výsledok hospodárenia je súhrnný ukazovateľ k vyjadreniu hospodárenia podniku. Zisťuje sa porovnaním nákladov (vstupov) na premenu konkrétnych výkonov a uznaných výnosov za tieto výstupy.

Rozdiel medzi nákladmi a výnosmi tvorí výsledok hospodárenia. Ak sú výnosy vyššie ako náklady, ide o zisk. Ak náklady prevyšujú výnosy, ide o stratu.

Obrázok 5 Grafické vyjadrenie zisku

Zdroj: vlastné spracovanie

Obrázok 6 Grafické zobrazenie straty

Zdroj: vlastné spracovanie

1.9 Delenie výsledku hospodárenia

- výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti – činnosť spojená s predmetom podnikania, ako aj činnosti pomáhajúce prevádzkovú činnosť

- výsledok hospodárenia z finančnej činnosti – činnosť súvisiaca s peňažnými operáciami podniku
- výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti – činnosť, ktorá sa neopakuje často a pravidelne

Výsledok hospodárenia môže byť: zisk alebo strata, prípadne 0

Zisk je cieľom a motívom podnikania.

Zisk a jeho funkcie: (Majdúchová, 236 s.)

- kritériálna funkcia – je dôležitým faktorom v oblasti rozhodovania o základných otázkach ekonomiky podniku (objem výroby, investície, nové výrobky)
- rozvojová funkcia – je hlavným finančným zdrojom na ďalší rozvoj podniku
- rozdeľovacia funkcia – je faktorom rozdeľovania dôchodkov medzi štát a podnik
- motivačná funkcia – je podnetom podnikania, môže byť základom hmotnej zainteresovanosti pracovníkov

Zákon o účtovníctve nedefinuje pojem hospodársky výsledok, resp. zisk alebo strata. V par. 24 tohto zákona, ktorý sa týka spôsobov oceňovania majetku a záväzkov v účtovníctve sa uvádza „...pri účtovaní o výsledku hospodárenia sa berú za základ všetky náklady a výnosy, ktoré sa vzťahujú na účtovné obdobie bez ohľadu na dátum ich platenia, riziká, straty a znehodnotenia, ktoré sa týkajú majetku a záväzkov a sú účtovným jednotkám známe ku dňu zostavenia účtovnej závierky.“ (Soukupová, 196 s.)

Výsledok hospodárenia pred zdanením je tvorený rozdielom všetkých výnosov a nákladov podniku. Niekedy sa označuje aj ako hrubý zisk. Štruktúra hrubého zisku pozostáva z prevádzkového výsledku a finančného výsledku.

Prevádzkový výsledok sa tvorí zo všetkých bežných transakcií podniku, ktoré nepatria do finančnej činnosti. Zisťuje sa ako rozdiel výnosov účtovaných do účtovných skupín 60-65 na účte 697 a nákladov, účtovaných v účtovných skupinách 50-55 na účte 597.

Výsledok hospodárenia v z finančnej činnosti vzniká ako rozdiel medzi výnosmi a nákladmi z FČ a zisťuje sa to ako rozdiel výnosov účtovaných v účtovných skupinách 66-67 na účte 698 a nákladov, účtovaných v účtovných skupinách 56-57 na účte 598.

Výsledok hospodárenia pred zdanením upravíme o pripočítateľné a odpočítateľné položky podľa zákona 333/2014 Z. z.. Dostávame potom základ dane príjmu právnickej

osoby. Po odpočítaní dane nám vznikne výsledok hospodárenia po zdanení, ktorý si podnik rozdeľuje podľa svojich možností, prípadne nerozdelený zisk zaúčtuje na účet 428 z účtu 431.

Rozdelenie účtovného zisku

	MD	D
		41 – Základné imanie a kapitálové fondy
		42 – Fondy tvorené zo zisku a prevedené výsledky hospodárenia
Účtovný zisk	431	364 – Záväzky voči spoločníkom a členom pri rozdeľovaní zisku
		428 – Nerozdelený zisk minulých rokov

Vysporiadanie účtovnej straty

	MD	D
	41 – Základné imanie a kapitálové fondy	
	42 – Fondy tvorené zo zisku a prevedené výsledky hospodárenia	
Účtovná strata		431
	354 – Pohľadávky voči spoločníkom a členom pri úhrade straty	
	429 – Neuhradená strata minulých rokov	

Obrázok 7 Vysporiadanie oboch variánt výsledku hospodárenia

Zdroj: EPI.sk.

2 Cieľ práce

Cieľom tejto bakalárskej práce je analýza nákladov, výnosom a výsledku hospodárenia v konkrétnom podniku.

Dôvodom, prečo každý podnik vznikol je dosahovanie zisku, ktorý vedie k dlhodobej ekonomickej prosperite. Maximalizovať zisk sa dá dosiahnuť dvoma alternatívami a to minimalizáciou nákladov, maximalizáciou výnosov alebo kombináciou týchto dvoch alternatív.

Pomocou rôznych analýz a výsledkov z nich, nájdeme riešenie na zlepšenie a zefektívnenie výsledku hospodárenia. Tento cieľ sa dá dosiahnuť splnením niekoľkých menších cieľov:

- analýza nákladov,
- analýza výnosov,
- analýza výsledku hospodárenia,
- analýza ekonomických ukazovateľov podniku.

Na vybranej spoločnosti Award, s. r. o. Košice boli použité analýzy na skúmanie ekonomickej prosperity podniku.

3 Metodika práce a metody skúmania

V dnešnej dobe je podnikanie na slovenskom trhu mimoriadne komplikované, pretože legislatíva, ktorá sa zaoberá podnikaním sa neustále mení. Pre potrebu udržania sa na trhu, musí podnik neustále sledovať svoj výrobný proces a zdokonaľovať ho. Z ekonomickej stránky musí sledovať náklady a výnosy a zefektívňovať ich. Tie sledujeme pomocou rôznych analýz, ktoré skúmajú osobitne náklady a výnosy a ich vplyv na výsledok hospodárenia.

3.1 Charakteristika objektu skúmania Award, s. r. o., Košice

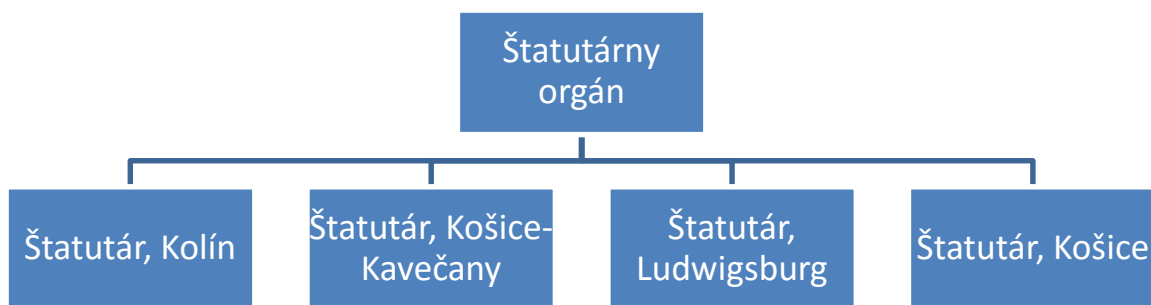
Spoločnosť bola založená v roku 2001 ako spoločný podnik (50:50) medzi spoločnosťami Award DE a spoločnosťou Dorf Európa. Award je najväčší autonómny dodávateľ prevodkových systémov do osobných a úžitkových vozidiel. Spoločnosť založená v roku 1935 ako rodinný podnik dnes spája kreatívnu pevnosť svojich koreňov s možnosťami a flexibilitou globálnej korporácie. Spoločnosť Award DE so sídlom v nemeckom Untergruppenbachu vyrába a vyvíja produkty a riešenia prevodoviek do osobných áut pre významné automobilové trhy v Európe, Ázii a Severnej Amerike. So svojimi 23 pobočkami a približne 13 400 zamestnancami po celom svete je svojim zahraničným zákazníkom vždy nablízku.

Jej portfólio zahŕňa produkty od klasických manuálnych prevodoviek, automatizovaných manuálnych prevodoviek a automatických prevodoviek založených na dvojspojčkovej technológii (DCT) až po rôzne hybridizačné riešenia, systémy Range Extender a elektrické pohonné systémy. S univerzálnymi a inovačnými riešeniami orientovanými do budúcnosti spĺňa Award DE aj najvyššie požiadavky na moderné prevodovky. Spoločnosť pokrýva všetky procesné kroky od prvej idey, cez koncept, dizajn, prototypy, integráciu do vozidiel a testy všetkých druhov až po masovú produkciu.

Hlavným predmetom podnikania podľa ORSR je :

- kúpa tovaru za účelom jeho predaja iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod) v rozsahu voľnej živnosti,
- kúpa tovaru za účelom jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) v rozsahu voľnej živnosti,
- podnikateľské poradenstvo v oblasti výroby, obchodu a služieb,

- výroba prevodoviek pre motorové vozidlá,
- odborné prehliadky a odborné skúšky vyhradených technických zariadení elektrických oprava vyhradených technických zariadení elektrických v rozsahu: OU oprava a údržba R rekonštrukcia M montáž do funkčného celku na mieste budúcej prevádzky v rozsahu: E1.1 technické zariadenia elektrické s napätím do 52kV vrátane bleskozvodov E2 technické zariadenia elektrické s napätím do 1000 V vrátane bleskozvodov Triedy objektov: A objekty bez nebezpečenstva výbuchu B objekty s nebezpečenstvom výbuchu Poznámka: S - E2 A O(OU,R,M) - E1.1 do 52kV A,B.

Obrázok 8: Organizačná štruktúra

Zdroj: vlastné spracovanie

3.2 SWOT analýza

Tabuľka 1 SWOT analýza

Zdroj: Vlastné spracovanie

Silné stránky	Slabé stránky
Dobrá pozícia na trhu Stáli odberatelia	Štruktúra výroby Dodávatelia
Príležitosti	Hrozby
Rozšírenie výroby Výhodná poloha podniku	Vysoké daňové zaťaženie Vstup nových konkurentov na trh

Medzi silné stránky podniku Award, s. r. o. patria tieto faktory:

- dobrá pozícia na trhu je pre podnik veľmi dôležitá, z dôvodu istoty podniku,
- stáli odberatelia zabezpečujú stále tržby.

Slabé stránky v podniku predstavujú štruktúra výroby, ktorá nie je stála, ale mení sa kvartálne. Dodávatelia neposkytujú materiál v dostatočnej kvalite a preto ich možno považovať za slabú stránku podniku.

Príležitosti podniku mu môžu zvýšiť tržby. Rozšírenie výroby by na začiatku spôsobilo dodatočné náklady, ale v dlhšom časovom období to môže zvýšiť výnosy. Poloha v strednej Európe je výhodná z hľadiska logistiky.

Medzi hrozby patria predovšetkým legislatívne podmienky podnikania na Slovensku a prípadný vstup nového konkurenta na trh.

3.3 Použité analýzy

Analýzy nákladov

Pri analýze nákladov budeme sledovať vývoj nákladov a jeho trend počas rokov od 2010 až po rok 2014 z dôvodu ešte nezverejnenia účtovnej závierky z roku 2015. Skúmali sme podiel jednotlivých zložiek nákladov na nákladoch z hospodárskej činnosti.

Analýzy výnosov

Analýzou výnosov budeme sledovať vývoj výnosov podniku od roku 2010 po 2014. Analyzovali sme podiel medzi výnosmi z hospodárskej činnosti a finančnej činnosti.

Analýzy výsledku hospodárenia

Analýzou hospodárskeho výsledku sme skúmali, či podnik dosahoval zisk alebo stratu pomocou vzorca:

$$\text{Výsledok hospodárenia} = \text{Výnosy} - \text{Náklady}$$

Ak je výsledok hospodárenia kladný, hovoríme o zisku, naopak, ak je výsledok hospodárenia záporný podnik dosahuje stratu.

Ako ďalšiu analýzu výsledku hospodárenia sme použili vertikálnu analýzu výsledku hospodárenia. Pre peňažné vyjadrenie zmeny sme použili vzorec:

$$\Delta VH = VH_1 - VH_0$$

Pre percentuálne vyjadrenie zmeny výsledku hospodárenia sme použili vzorec:

$$\Delta VH_{\%} = (VH_1 - VH_0) * 100$$

Finančné ukazovatele

Vzorce, ktoré sme použili pri počítaní finančných ukazovateľov podniku:

$$\text{Rentabilita aktív (ROA)} = \frac{\text{Čistý zisk}}{\text{Aktíva}}$$

$$\text{Hrubá marža} = \frac{\text{Pridaná hodnota}}{\text{Celkové tržby}}$$

$$\text{Celková zadlženosť} = \frac{\text{Cudzie zdroje}}{\text{Aktíva}}$$

$$\text{Rentabilita tržieb (ROS)} = \frac{\text{Čistý zisk}}{\text{Tržby}}$$

$$\text{Ziskovosť CK} = \frac{\text{Čistý zisk}}{\text{Pasíva}}$$

$$\text{Ziskovosť VI} = \frac{\text{Čistý zisk}}{\text{Vlastné imanie}}$$

$$\text{Doba obratu aktív} = \frac{\text{Aktíva}}{\text{Výnosy}} * 365$$

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{Zásoby}}{\text{Výnosy}} * 365$$

$$\text{Doba obratu pohľadávok} = \frac{\text{Pohľadávky}}{\text{Výnosy}} * 365$$

$$\text{Likvidita 1. stupňa} = \frac{\text{Finančné účty}}{\text{Krátkodobé pasíva}}$$

$$\text{Likvidita 2. stupňa} = \frac{\text{Finančné účty} + \text{Krátkodobé pohľadávky}}{\text{Krátkodobé pasíva}}$$

$$\text{Likvidita 3. stupňa} = \frac{\text{Finančné účty} + \text{Kratkodobé pohľadávky} + \text{zásoby}}{\text{Krátkodobé pasíva}}$$

$$\text{Čistý peňažný kapitál} = \text{obežné aktíva} - \text{krátkodobé pasíva}$$

4 Výsledky práce

V tejto kapitole sa budeme venovať analýze nákladov, výnosov a výsledku hospodárenia. Na základe analýz zistíme, ktoré položky najviac ovplyvňujú konečný zisk. Kapitolu zakončíme finančnými ukazovateľmi podniku.

4.1 Analýza nákladov

Tabuľka 2: Trend celkových nákladov podniku

Zdroj: vlastné spracovanie

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
CN	241 681 413	358 634 692	307 569 000	229 582 000	203 343 000

Obrázok 9: Graf vývoja celkových nákladov

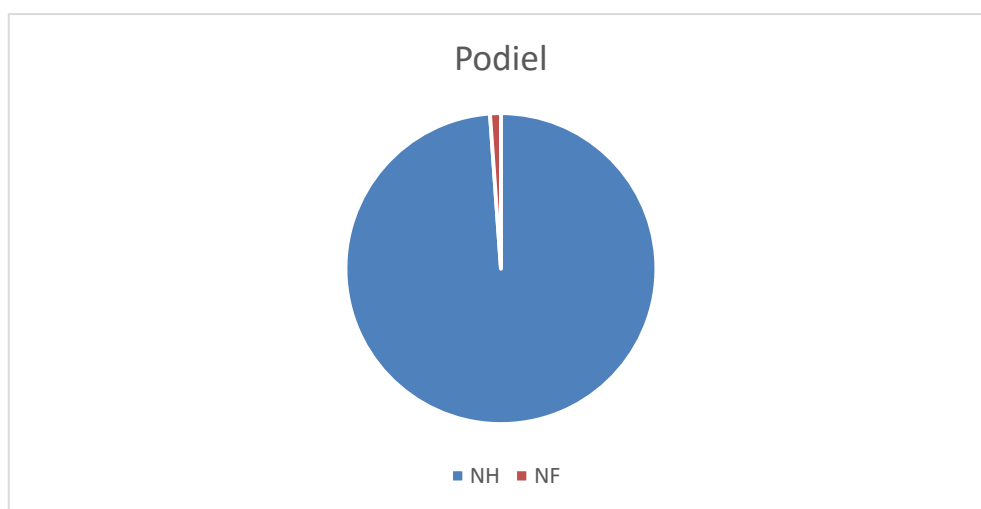
zdroj: vlastné spracovanie

Trend stúpajúcich celkových nákladov dosiahol medzi rokmi 2010 až 2014 maximum v roku 2011, odkedy majú celkové náklady degresívny charakter. Počas týchto 5 rokov bol priemerný stav nákladov 268 162 021 €.

Tabuľka 3: Rozdelenie nákladov podľa druhu činností

Zdroj: vlastné spracovanie

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
NH	238 886 074	353 713 780	303 745 000	227 133 000	205 685 000
NF	2 795 339	4 920 912	3 824 000	2 449 000	2 342 000

Obrázok 10: Podiel nákladov podľa činnosti

zdroj: vlastné spracovanie

Ďalšou analýzou sme sledovali podiel medzi jednotlivými nákladmi z činností. Dominantnými nákladmi sú náklady z hospodárskej činnosti, ktoré dominovali v každom jednom roku. Náklady z finančnej činnosti predstavujú približne 1 % celkových nákladov.

Podiel jednotlivých nákladov na nákladoch z hospodárskej činnosti

Tabuľka 4: Rozdelenie nákladov z hospodárskej činnosti

Zdroj: vlastné spracovanie

Druh/Rok	2011	2012	2013	2014
SN	292 618 000	266 570 000	194 981 000	169 321 000
OS	16 347 000	16 795 000	17 222 000	18 058 000
OD	44 208 000	27 633 000	23 606 000	25 143 000
ON	879 000	1 865 000	303 000	816 000

4.2 Analýza výnosov

Tabuľka 5: Trend celkových výnosov

Zdroj: vlastné spracovanie

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Výnosy	242 744 260	370 939 249	316 787 000	239 706 000	235 700 000

Obrázok 11: Graf vývoja celkových výnosov

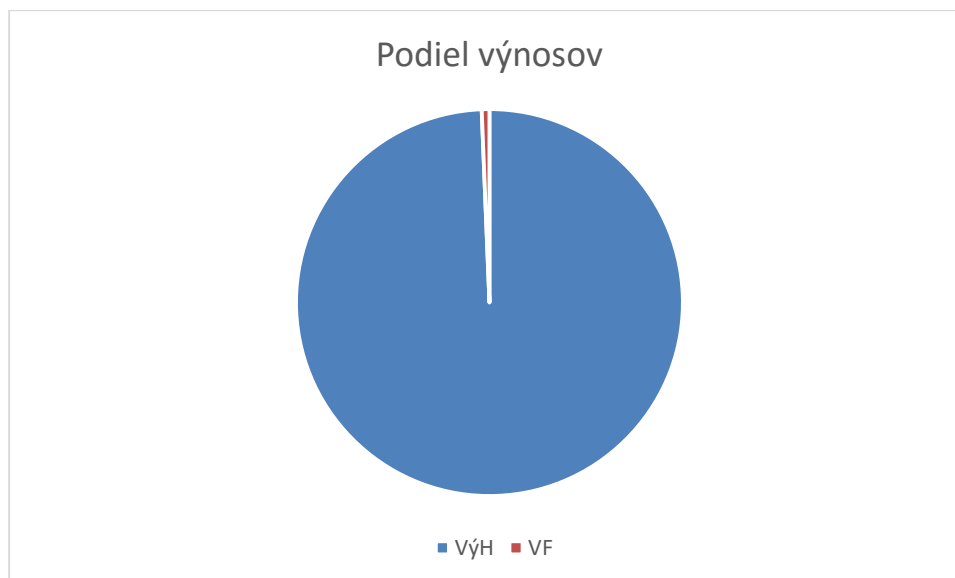
Zdroj: vlastné spracovanie

Analýzou výnosov sme skúmali vývoj celkových výnosov, ktoré majú podobný vývoj ako náklady. Výnosy však každoročne prevyšujú náklady a tým pádom podnik od roku 2010 je v zisku. V neskorších obdobiach od vzniku podniku v roku 2001 bol len raz v strate a to v dôsledku hospodárskej krízy.

Tabuľka 6: Podiel jednotlivých výnosov podľa činností

Zdroj: vlastné spracovanie

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
VýH	242 709 600	370 912 785	316 775 000	239 722 000	221 400 000
VF	34 660	26 464	12 000	16 000	143 000

Obrázok 12: Grafické vyjadrenie podielu výnosov na celkových výnosoch.

Zdroj: vlastné spracovanie

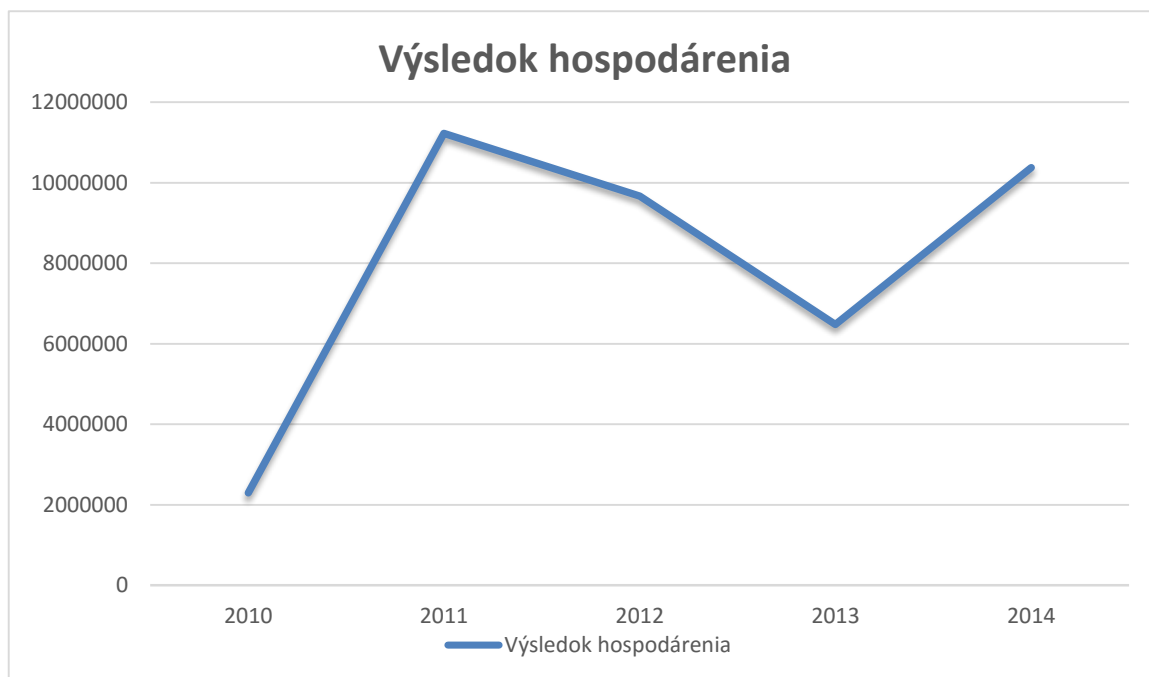
Podielom výnosov z činnosti podniku sme zistili, že podnik má minimálne výnosy z finančnej činnosti a skoro 100% podiel majú výnosy z hospodárskej činnosti.

4.3 Analýza výsledku hospodárenia

Tabuľka 7: Vývoj VH v rokoch 2010-2014

Zdroj: vlastné spracovanie

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
VH	2 293 593	11 225 000	9 669 000	6 482 000	10 376 000

Obrázok 13: Vývoj výsledku hospodárenia

Zdroj: vlastné spracovanie

Analýzou vývoja výsledku hospodárenia sme vyjadrili finančnú prosperitu podniku Award, s. r. o., v každom jednu roku skúmania podniku náklady boli nižšie ako výnosy čo má za následok, to že podnik od roku 2010 je v stále v zisku no má svoje výkyvy a nemá stály rast.

Tabuľka 8: Podiel výsledkov hospodárenia z činností

Zdroj: vlastné spracovanie

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
VHH	3 819 118	17 194 293	13 030 000	12 589 000	15 715 000
VHF	-2 760 679	-4 894 448	-3 812 000	-2 434 000	-2 199 000

Ako je možno vidieť v tabuľke číslo 8, výsledok hospodárenia z finančnej činnosti bol stále strata a to väčšinou z dôsledku kurzových strát.

Horizontálna analýza výsledku hospodárenia

Tabuľka 9: Horizontálna analýza výsledku hospodárenia

Zdroj: vlastné spracovanie

Rok	2011/2010		2012/2011		2013/2012		2014/2013	
	Δ (€)	Δ (%)	Δ (€)	Δ (%)	Δ (€)	Δ (%)	Δ (€)	Δ (%)
VH	8931407	489	-1556000	86	-3187000	67	3894000	160

Horizontálnou analýzou sme sledovali vývoj o koľko sa výsledok hospodárenia zvyšoval resp. znižoval. Podnik v roku 2011 oproti roku 2010 zaznamenal vysoký rast a to skoro až 5- násobne. V roku 2012 tento trend zaznamenal pokles a to o 14 % oproti roku 2011. Trend znižovania výsledku hospodárenia pokračoval aj v roku 2013, kde spoločnosť zaznamenala 33% pokles. Zmena prišla v roku 2014 kde výsledok hospodárenia stúpol o 60%.

4.4 Finančné ukazovatele

Tabuľka 10: Rentabilita aktív

Zdroj: vlastné spracovanie

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
ROA (%)	0,9	4,9	5,0	3,9	6,7

Výnosnosť aktív má v sledovanom období progresívny trend až na roku 2013 kde výnosnosť aktív klesla o 1,1% oproti roku 2012.

Tabuľka 11: Hrubá marža

Zdroj: vlastné spracovanie

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Hrubá marža	20	18,8	15,8	18,7	23,5

Hrubá marža je peňažný ukazovateľ, ktorý dáva do pomeru pridanú hodnotu a celkové tržby spoločnosti, udáva sa v percentách. Pridaná hodnota je rozdiel medzi tržbami a nákladmi. Hrubá marža nie je presný ukazovateľ pre cenovú stratégiu, ale je dobrý

indikátor finančného zdravia spoločnosti. Bez adekvátneho hrubého zisku by spoločnosť nebola schopná platiť svoje prevádzkové a iné náklady. Vo všeobecnosti by mala byť jej hodnota stabilná, nemala by veľmi kolísať pokiaľ jej odvetvie neprešlo výraznými zmenami, ktoré by zmenili predaj tovaru. Priemerná hrubá marža Slovenska je 16,06%.

Tabuľka 12: Celková zadlženosť

Zdroj: vlastné spracovanie

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Celková zadlženosť	82,2	73,1	62,9	77,1	79,8

Celkovou zadlženosťou podniku sa vyjadruje aký podiel má v podniku cudzí kapitál. Z tabuľky 12, môžeme vidieť že podnik má približne 75% cudzích zdrojov.

Ukazovatele ziskovosti porovnanie rokov 2013 a 2014

Tabuľka 13: Ukazovatele ziskovosti

Zdroj: vlastné spracovanie

Ukazovateľ/Rok	2013	2014
Rentabilita tržieb	0,03	0,05
Ziskovosť CK	0,04	0,08
Ziskovosť VI	0,17	0,33

Ukazovateľmi ziskovosti podniku sa vyjadruje finančná stabilita podniku. Rentabilita tržieb, ziskovosť celkového kapitálu a aj ziskovosť vlastného imania má rastúci trend. Každý z týchto ukazovateľov má oproti roku 2013 v roku 2014 približne dvojnásobnú hodnotu.

Ukazovatele aktivity v porovnaní 2013 a 2014

Tabuľka 14: Ukazovatele aktivity

Zdroj: vlastné spracovanie

Ukazovateľ/Rok	2013	2014
Doba obratu aktív	251,52	256,05
Obrat zásob v dňoch	21,17	22,05
Obrat pohľadávok	24,23	38,05

Dobou obratu aktív je ukazovateľ za akú dlhú dobu sa v podniku zhodnotili aktíva. Tento ukazovateľ aktivity má klesajúci charakter, čo znamená že podniku sa aktíva zhodnocujú pomalšie.

Pomocou obratu zásob sa vyjadruje za akú dobu sa spotrebuje materiál ktorý podnik má na sklade. Tento ukazovateľ narástol oproti roku 2013 o necelý deň čo približne môže znamenať spomalenie výroby.

Obrat pohľadávok predstavuje ako dlho podniku trvá dostať naspäť pohľadávky ktoré podnik má.

Ukazovatele likvidity v rokoch 2013 a 2014

Tabuľka 15: Ukazovatele likvidity

Zdroj: vlastné spracovanie

Ukazovateľ/Rok	2013	2014
Likvidita 1.stupňa	0,01	0,00
Likvidita 2. stupňa	0,44	0,48
Likvidita 3. stupňa	0,82	0,75
Čistý pracovný kapitál	-6 595	3157

Ukazovatele likvidity vyjadrujú schopnosť podnik splácať svoje záväzky.

Likvidita prvého stupňa v podniku Award, s. r. o., má pohotovú likviditu na nízkej úrovni, z dôvodu toho, že je to výrobný podnik a nemusí splácať okamžite svoje záväzky.

Bežná likviditou dokáže podnik splatiť 48 centov z každého eura záväzku. A má stúpajúcu tendenciu oproti roku 2013.

Likviditou 3. stupňa podniku do pol roka dokáže splatiť 75 centov z každého 1 záväzkov. No tento stupeň likvidity má klesajúcu tendenciu.

5 Diskusia

V tejto kapitole sa budeme venovať výsledkom skúmania z kapitoly 4 a navrhujeme zlepšenie ekonomickej činnosti v danej spoločnosti. Budeme mať na výber dve alternatívy a to znižovanie nákladov alebo zvyšovanie výnosov.

Pri znižovaní nákladov sa zameriame na analýzu jednotlivých druhov nákladov, kde budeme hľadať rezervy, ktoré ak odstránime, náklady klesnú. Pôjde o rezervy najmä vo výrobnom procese, kde budeme sledovať ako sa materiálové vstupy efektívne využívajú, znižovanie množstva odpadu vo výrobe, využívanie pracovných noriem na 100 %, prípadne budeme sledovať aj pomer výrobných pracovníkov k THP pracovníkov.

Rezervy vo výrobnom procese je dôležité odhaľovať včas a pružne na nich reagovať. Medzi rezervy vo výrobnom procese patrí neefektívnosť tohto výrobného procesu, nedostatočná praktická vedomosť výrobných pracovníkov, nekvalitné materiály, ale aj zastarané výrobné stroje. V podniku Award, s. r. o. sme skúmaním zistili, že v podniku majú nedostatočne odborný výrobný personál, nekvalitný materiál a zastarané výrobné stroje.

Nedostatočne odborným personálom podnik nespĺňa výrobné kapacity a tým nepracuje efektívne. Z tohto dôvodu navrhujeme dodatočne preškoliť výrobný personál. V prvotnej fáze by to znamenalo dodatočné náklady, ale v širšom časovom období to dokáže znížiť výrobné náklady.

Odstránením alebo znížením rezervy nekvality materiálu sa môže znížiť odpad pri výrobe, ale aj počet reklamácií. Vhodne vybrať medzi lacnejšími, ale menej kvalitnými materiálmi a drahšími, ale kvalitnými materiálmi je pre obchodného riaditeľa veľmi náročné. Ak nie je odborník na materiál, nemôže posúdiť kvalitu materiálu a nemôže patrične zhodnotiť alternatívy. Preto je problematické až rizikové rozhodovanie o materiálových vstupoch.

Zastarané výrobné stroje, ktoré od roku 2001 neboli inovované sú už 15 rokov staré. Prípadná inovácia by znížila materiálové odpady a zvýšil by sa objem výroby, čo by viedlo aj k zvýšeniu výnosov. Pri zohľadnení všetkých znížení nákladov, by mohol podnik ušetriť nemalé peňažné prostriedky a získal by väčšiu finančnú prosperitu. Niektoré naše návrhy majú síce v krátkodobom charaktere dodatočné náklady, no z pohľadu dlhodobého charakteru majú tieto opatrenia charakter znižujúci náklady.

Pri zvyšovaní výnosov je dôležité zamerať sa na jednotlivé druhy výnosov a odkiaľ tieto výnosy plynú. Tu sa podnik musí zamyslieť ako môže navýšiť svoje výnosy čo najviac pri čo najnižších nákladoch a zmenách vo výrobe. Podnik vyrába prevodovky do osobných a nákladných automobilov pomocou CNC strojov. Rozšírením výroby komponentov vytváranými CNC strojmi by podnik dokázal zvýšiť svoje výnosy a aj svoju klientelu.

V minulosti podnik vyrábal prevodovky aj do motocyklov. Pri obnovení tejto výroby by podnik zvýšil svoje výnosy približne o 10 %. Výrobné stroje by nepotrebovali nové, ale využili by staré, ktoré sú schopné vyrábať aj prevodovky do motocyklov.

V prípade ak vyrába prevodovky mohol by rozšíriť výrobu o spojky resp. spojkové systémy, ktoré patria k prevodovkám. Pri výrobe by neskôr mohli inovovať všetky svoje výrobky. Spoločný vývoj prevodoviek a spojkových sad do automobilov by viedlo k dlhšej životnosti výrobkov. To by viedlo k zvýšeniu dopytu a aj tržbám.

Ďalšou možnosťou zvyšovania výnosov je uzatváranie swapových a forwardových kontraktov. Spoločnosť Award, s. r. o. má množstvo zahraničných odberateľov, a pracuje s cudzími menami. V kapitole 4 sme sa dozvedeli, že podnik má stratu z finančných činností. Táto strata je spôsobená najmä kurzovými stratami, ktoré by sa dali zmierniť prípadne odstrániť swapovými a forwardovými transakciami. Pri predpoklade, že menový kurz sa bude nevýhodne vyvíjať pre podnik, mal by uzavrieť jeden zo spomínaných kontraktov pre zabezpečenie stáleho a nižšieho kurzu, ako môže byť v budúcnosti. Vďaka týmto kontraktom by podnik mohol dokázať získať zisk zo finančnej činnosti.

Zvýšiť výnosy z finančnej činnosti by dokázal aj rôznymi finančnými investíciami do cenných papierov, prípadne môže poskytovať dodávateľské úvery. Kreditné úroky by pomohli zvýšiť výnosy z finančnej činnosti.

Pri optimálnej kombinácii týchto možností dokáže spoločnosť význačne prosperovať a dosiahnuť výhodnú pozíciu na trhu. To jej zabezpečí vyšší dopyt a samozrejme aj vyššie tržby. Ak podnik bude vedieť udržať tento trend, ktorý sme mu navrhli, dokáže v blízkej dobe tieto ciele aj reálne naplniť.

Záver

V dnešnej dobe a na slovenskom trhu je podnikanie náročné. Sú tu rôzne nevýhody oproti okolitým štátom. Slovenská republika má najvyššie daňové zaťaženie oproti susedným štátom. Slovensko má tak vysokú nevýhodu pri vstupe nových subjektov zo zahraničia na náš trh. Štát sa to snaží regulovať rôznymi daňovými výhodami a snaží sa prilákať zahraničných investorov na slovenský trh.

Podniky, ktoré už pôsobia na našom trhu musia dbať na rôzne faktory, aby sa udržali na trhu. Pri neuváženom rozhodovaní manažmentu môže prísť spoločnosť k vážnym finančným problémom, ktoré môžu viesť ku krachu.

V praktickej časti sme sa zamerali na analýzu nákladov, výnosov a hospodárskeho výsledku podniku Award, s. r. o., v rozpätí rokov 2010 – 2014. V tomto časovom úseku boli výnosy vyššie ako náklady, tzn. že podnik v tomto období dosahoval zisk. Našli sme pár rezerv, ktoré ak spoločnosť napraví, bude finančne prosperovať.

Medzi najväčšiu rezervu podniku patrí finančná činnosť. Z tejto činnosti máva stále stratu. Pri rôznych návrhoch, ktoré sú uvedené v kapitole 5 je možné túto stratu znížiť prípadne odstrániť.

V kapitole 5 sme navrhli rôzne opatrenia na zlepšenie finančnej stránky podniku a zlepšiť jej dobré meno vo svete.

Zoznam použitej literatúry

- [1] CENIGOVÁ, A. 2014. *Podvojné účtovníctvo podnikateľov*. 14. vyd. Bratislava: CENIGA, s. r. o., 2014. 704 s. ISBN 978-80-969946-5-6.
- [2] DOLEŽAL, I. 2015. *Cost reduction and performance improvement*. In PWC.com [online]. 2015 [cit. 2016.05.09] Dostupné na internete : <<http://www.pwc.com/sk/en/riadenie-firmy/znizovanie-nakladov.html>>
- [3] KUPKOVIČ, M. 1999. *Podnikové hospodárstvo : komplexný pohľad na podnik*. 4. vyd. Bratislava : SPRINT vfra, 1999. 351 s. ISBN 80-88848-39-3.
- [4] KURTUS, R. 2011. *Reducing Business Costs*. In School-for-champions.com [online]. 2015 [cit. 2016.05.09] Dostupné na internete : <http://www.school-for-champions.com/business/reducing_costs.htm#.VTgEDyHtmkr>.
- [5] MAJDÚCHOVÁ, H. NEUMANNOVÁ, A. 2015. *Podnikové hospodárstvo pre manažérov*. 1. vyd. Bratislava : Wolters Kluwer s. r. o., 2015. 264 s. ISBN 978-80-7168-169-1.
- [6] MAJTÁN, Š, a kol. 2009. *Podnikové hospodárstvo*. 1. vyd. Bratislava : Sprint dva, 2009. 317 s. ISBN 978-80-89393-07-7.
- [7] MANOVÁ, E. 2010. *Základy účtovníctva : učebné texty*. 1 vyd. Bratislava: EKONÓM. 2010. 156 s. ISBN 978-80-225-3108-5.
- [8] OSVALDOVÁ, L. 2006. *Výsledok hospodárenia v schvaľovaní*. In S-EPI, s. r. o. [online]. 2006, 3 [cit. 2016.05.09]. Dostupné na internete : < <http://epi2.epi.sk/odborny-clanok/Uctovatrieda-4-Kapitalove-ucty-a-dlhodobe-zavazky.aspx> >.
- [9] SOUKUPOVÁ, B. a kol. 2004. *Účtovníctvo*. 2. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2004. 638 s. ISBN 80-8078-020-X.
- [10] ŠIMKOVÁ, H. 2005. *Podnikové hospodárstvo*. 1. vyd. Košice : Technická univerzita v Košiciach , Ekonomická fakulta, 2005. 102 s. ISBN 80-8073-331-7.
- [11] TUMPACH, M. 2008. *Manažérske a nákladové účtovníctvo*. 1. vyd. Bratislava : Iura Edition, spol. s r. o., 2008. 253 s. ISBN 978-80-8078-168-2.
- [12] Účtovné výkazy spoločnosti Award, s. r. o., Košice.
- [13] Zákon číslo 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.